

LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS

NUTARTIS LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2022 m. rugpjūčio 31 d.
Vilnius

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus šplėstinė teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Godos Ambrasaitės-Balynienės, Danguolės Bublienės, Andžej Maciejevski, Sigitos Rudėnaitės (kolegijos pirmininkė), Gedimino Sagaičio, Donato Šemo (pranešėjas) ir Dalius Vasarienės, sekretoriaujančių Eglei Berželonytei, Nijolei Radevič, dalyvaujant ieškovei UAB „Hidrotechnologijos“ atstovui advokatui G. D., atsakovo UAB „Neilukas“ atstovams advokatui R. B. ir įmonės direktoriui A. K., trečiajam asmeniui M. M., trečiojo asmens S. B. atstovui advokatui T. P., išvadą teikiančios institucijos Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos atstovams G. I. ir V. J., teismo posėdyje kasacinio žodinio proceso tvarka išnagrinėjo civilinę bylą pagal atsakovo uždarosios akcinės bendrovės „Neilukas“ kasacinį skundą dėl Klaipėdos apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2021 m. vasario 18 d. nutarties peržiūrėjimo civilinėje byloje pagal ieškovo uždarosios akcinės bendrovės „Hidrotechnologijos“ ieškinį atsakovei uždarajai akcinei bendrovei „Neilukas“ dėl žalos atlyginimo; tretieji asmenys: S. B., A. R. M., M. M., S. D.; išvadą teikianti institucija – Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija.

Išplėstinė teisėjų kolegija

nustatė:

I. Ginčo esmė

- Kasacinėje byloje sprendžiama dėl materialiosios teisės normų, reglamentuojančių rangovo, statinio statybos vadovo ir statybos techninio prižiūrėtojo atsakomybę už atliktų statybos darbų trūkumus, aiškinimo ir taikymo.
 - Ieškove UAB „Hidrotechnologijos“ (toliau – ir užsakovė) teismo prašė priteisti iš atsakovo UAB „Neilukas“ (toliau – ir rangovė) 26 139,55 Eur žalos atlyginimo ir 6 procentų procesines palikanas.
 - Ieškove nurodė, kad ji ir atsakovė 2015 m. balandžio 22 d. sudarė statybos rangos sutartį, pagal kurią rangovė įsipareigojo atlikti pastatų stogų įrengimo darbus. 2016 m. lapkričio 28 d. buvo surašytas defektų aktas, kuriuo konstatuota, kad drėksta pastatų sienos. 2017 m. kovo 28 d. buvo sudarytas statinio apžiūros aktas, juo buvo nustatyti atsakovo atliktų statybos darbų defektai, dėl kurių į pastatų vidų skverbiasi drėgnė. Ieškove, siekdama pašalinti atsakovo atliktų darbų defektus, kreipėsi į UAB „Ketis“, ši 2017 m. balandžio 18 d. sudarė defektų šalinimo sąmatą ir nurodė, kad defektų šalinimo kaina – 26 139,55 Eur.
- II. Pirmosios ir apeliacinės instancijos teismų procesinių sprendimų esmė
- Klaipėdos apylinkės teismas 2020 m. lapkričio 16 d. sprendimu ieškinį tenkino iš dalies: priteisė ieškovei iš atsakovo 11 077,87 Eur žalos atlyginimo, 6 procentų procesines palikanas.
 - Byloje nustatyta, kad šalių sudarytos statybos rangos sutarties pagrindu atsakovė atliko šiuos stogo įrengimo darbus, nurodytus sutarties priede Nr. 1: „plėvelės klojimas, stogo šiluminas, nuolydžių formavimas, įlajos pastatymas į projektinę vietą (pajungimas), gruntavimas, parapetų šiluminas (vatos smeigavimas), parapetų brucelių dėjimas (vatos dėjimas OSB užsikimšimas), dangos klijavimas (apatinė, viršutinė), ventiliacinių kaminėlių pastatymas, aplydymas“. Analogiški darbai atlikti trijuose pastatuose. Sutartyje taip pat nurodytos šios sąlygos: darbai atliekami iš UAB „Hidrotechnologijos“ medžiagų (nebent šaly susitaria kitaip) (6.1 punktas); UAB „Neilukas“ po darbų perdavimo neatsako už išaiškėjusius trūkumus, jei jų atsirado dėl UAB „Hidrotechnologijos“, eksploatuotojo kaltės ar netinkamos kokybės medžiagų (7.3 punktas); UAB „Neilukas“ įsipareigoja darbus atlikti vadovaudamasi Lietuvos Respublikos įstatymais, galiojančiais statybos reglamentais (8.1.3 punktas); UAB „Neilukas“ atliekamiems darbus suteikia 5 metų garantiją (sutarties 7.1 punktas). Ieškove (užsakovė) garantiniu laikotarpiu pareiškė atsakovei (rangovei) pretenzijas dėl darbų kokybės. Rangovė du kartus bandė taisyti trūkumus (hermetizuoti įlajos sujungimus), tačiau vėliau ėmė neigti savo atsakomybę už atliktų darbų trūkumus.
 - Trijų blokuotų prekybos pastatų su butais (toliau – ginčo objektas) statytojas (užsakovas) buvo A. R. M.; generalinė rangovė - UAB „Hidrotechnologijos“; statinio statybos techninės priežiūros vadovas, paskirtas užsakovu – S. B.; subrangovė, atlikusi trijų pastatų stogo įrengimo darbus – UAB „Neilukas“. Sudarydamas subrangos sutartį, rangovas tampa užsakovu, todėl šioje byloje užsakovė įvardijama UAB „Hidrotechnologijos“, o rangovė – UAB „Neilukas“. Sudarydamas subrangos sutartį, rangovas tampa užsakovu, todėl šioje byloje užsakovė įvardijama UAB „Hidrotechnologijos“, o rangovė – UAB „Neilukas“.
 - 2017 m. kovo 28 d. komisija, sudaryta iš UAB „Hidrotechnologijos“ direktoriaus M. M. ir UAB „Vakarų regiono statybų konsultacinis biuras“ atstovo statinio techninės priežiūros vadovo J. S., surašė statinio apžiūros aktą Nr. H1, jame nurodė, kad nuo įlajos link stogo įrengtas PVC vamzdis, kuris nėra sukljuotas pajungiant jį į PVC klijuojamą stovo trinkelę, nenaudotos guminės tarpinės. Komisija preliminarinio išvadoje nurodė, kad rekomenduojama atlikti visų įlajų pajungimų remontą, įlajoms sukljuojant, aplink įlajas atkurti išlyginamąjį betono sluoksnį, hidroizoliuoti, įlajoms sandarinti naudoti medžiagas, atsparias drėgnei, prilydomąją dangą išmontuoti ir įrengti iš naujo, tinkamai prilydant prie pagrindo, po dangų ir įlajų remonto atkurti kitus stogo elementus (parapetų apsaugines tvoreles ir parapetų apskardinimą).
 - Ieškove kreipėsi į statybos darbus vykdančią UAB „Ketis“, ši 2017 m. balandžio 18 d. sudarė defektų šalinimo sąmatą ir nurodė, kad defektų šalinimo kaina yra 26 139,55 Eur. Ieškove taip pat pateikė UAB „Energo projektas“ sudarytą lokalinę sąmatą pagal 2018 m. kovo mėn. kainas, kurioje nurodyta, kad ginčo objekto stogo defektų šalinimo kaina yra 24 937,74 Eur. Atsakovė teismui pateikė MB „Ekspertų biuras“ 2018 m. gegužės 18 d. ekspertizės aktą Nr. SEA 18/05/07, kuriame užfiksuoti defektai.
 - Teismas paskyrė statybos techninę ekspertizę, šią atliko MB „HELM LT“. 2019 m. lapkričio 12 d. ekspertizės akte nurodyta, kad: pastato B ir C korpusų antro ir trečio aukštų sienų drėkiną lemia vandens pratekėjimas per lietus navedimo sistemą ar (ir) stogo dangą, pasireiškęs lokalomis drėgnomis tinko sluoksniais; darbu atlikimo metu moviniai PVC vamzdynai sujungti tarpusavyje su klijuojamaisiais PVC vamzdynais, tai yra šurkštus technologinis pažeidimas. Statinio dalies ekspertizės akto 1 ir 2 prieduose pateiktos lokalinės sąmatos, kuriose nurodyta, kad ekspertizės metu nustatytų defektų šalinimo išlaidos sudaro 16 679,85 Eur, o ieškovo atliktų defektų pašalinimo vertė – 1034,55 Eur.
 - Teismas konstatavo, kad tiek iš 2017 m. kovo 28 d. statinio apžiūros akto, tiek iš 2018 m. gegužės 18 d. ekspertizės akto, tiek iš 2019 m. lapkričio 12 d. ekspertizės akto išvadų matyti, jog iš esmės pastato sienų drėkiną lemia fizinis vandens pratekėjimas per lietus navedimo sistemą, dėl stogo vamzdynų įrengimo technologinių reikalavimų pažeidimo, t. y. movinius PVC vamzdynus sujungiant su klijuojamaisiais PVC vamzdynais. Įvertinęs nurodytas aplinkybes, teismas atmetė atsakovo argumentus dėl ieškovo teiktų medžiagų netinkamos kokybės.
 - Statybos techniniame reglamente STR 1.08.02:2002 „Statybos darbai“ (redakcija, galiojusi 2014 m. sausio 1 d. – 2016 m. gruodžio 31 d.) nurodyta, kad statybos darbų eiga (nuo statybos pradžios iki statinio statybos užbaigimo) aprašoma statybos darbų žurnale (žr. šio reglamento 4 priedą). Į žurnalą taip pat įrašomi visų statybos priežiūros dalyvių (žr. X skyrių) atliktų patikrinimų rezultatai ir reikalavimai (23 punktas).
 - Statybos darbų žurnalo pildymo tvarkos aprašo (STR 1.08.02:2002 4 priedas) 3 punkte nurodyta, jog žurnalas pildomas tam, kad dokumentais būtų patvirtinta: atskirų statinio statybos darbų, naudojamų statybos produktų atitikties statinio projekto ir statybos norminių dokumentų reikalavimams; statybos metu padaryti statinio projekto pakeitimai; statinio statybos vadovo, bendrosios statinio statybos techninės priežiūros vadovo, statinio projekto vykdymo priežiūros vadovo išvados apie atliktų statybos darbų, panaudotų statybos produktų kokybę; statybos valstybinės priežiūros ir statinio saugos ir paskirties reikalavimų valstybinės priežiūros institucijų atstovų nurodymų įvykdymą statinio statybos metu.
 - Statybos darbų žurnalo pildymo tvarkos aprašo 21 punktą nustatyta, kad paslėptų darbų patikrinimo aktais surašomi iš karto po jų apžiūrėjimo, nepradėjus vykdyti toliau nurodytų statybos darbų. Prireikus padaromos geodezinės kontrolės nuotraukos. Paslėptų darbų patikrinimą ir tam skirtų aktų surašymą organizuoja už šių darbų vykdymą atsakingas statinio statybos vadovas (bendrųjų ar specialųjų statinio statybos darbų vadovas – kai pildomi papildomi žurnalai). Pasirašius aktą suteikiama teisė vykdyti tolesnius akte nurodytus darbus.
 - Teismas nurodė, kad iš 2019 m. lapkričio 12 d. ekspertizės akto išvadų matyti, jog statybos darbų žurnale nėra fiksuoti įlajų įrengimo darbai, todėl žurnale nėra informacijos apie tai, kas atliko šiuos darbus, kokie statybos produktai panaudoti. Tyrinė metu taip pat nerasta įrašų apie tai, kokie ir kada buvo gauti statybos produktai, kurie buvo panaudoti 2015 m. balandžio 22–30 d. atliekamiems stogo dangos įrengimo darbus. Iš pateiktų dokumentų negalima nustatyti, ar pateiktos eksploatacinių savybių deklaracijos yra būtent stogo dangos įrengimo darbus panaudotų medžiagų.
 - Byloje nustatyta, kad pagrindinį statybos darbų žurnalą pildė statinio statybos vadovas M. M., statybos darbų žurnale nėra fiksuoti įlajų įrengimo darbai, nerasta įrašų apie tai, kokie ir kada buvo gauti statybos produktai, kurie buvo panaudoti atliekamiems stogo dangos įrengimo darbus, iš pateiktų dokumentų negalima nustatyti, ar pateiktos eksploatacinių savybių deklaracijos yra būtent stogo dangos įrengimo darbus panaudotų medžiagų. 2015 m. balandžio 30 d. paslėptų darbų patikrinimo aktais Nr. 6, kurį pasirašė statinio statybos vadovas ir statinio statybos techninės priežiūros vadovas, surašytas atgaline data, be to, netinkamai – visi paslėpti darbai (garo izoliacijos įrengimas, šiluminis įrengimas, šiluminio šiluminio šiluminis įrengimas ir t. t.) surašyti viename akte, nors šie darbai atliekami vienas paskui kitą ir kartu vienas kitą uždegantys, todėl turėjo būti surašomi atskirais aktais.
 - Lietuvos Respublikos statybos įstatymo (redakcija, galiojusi 2013 m. liepos 16 d. – 2014 m. gruodžio 31 d.) 16 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad statinio statybos techninis prižiūrėtojas privalo: 1) tikrinti, kad statyba būtų atliekama pagal statinio projektą, kontroliuoti statybos metu naudojamų statybos produktų bei įrenginių kokybę ir neleistų jų naudoti, jeigu jie neatitinka statinio projekto, normatyvinių statybos techninių dokumentų, normatyvinių statinio saugos ir paskirties dokumentų, taip pat jeigu nepateikti statybos produktų pateikimo į Lietuvos Respublikos rinką ar tiekimo įrai reikalavimus nustatančiuose teisės aktuose nurodyti dokumentai; 2) tikrinti atliktų statybos darbų kokybę ir mastą, informuoti statytoją (užsakovą) apie atliktus statybos darbus, kurie neatitinka statinio normatyvinių kokybės reikalavimų; 3) tikrinti ir priimti paslėptus statybos darbus ir paslėptas statinio konstrukcijas, dalyvauti išbandant inžinerinius tinkus, inžinerines sistemas, įrenginius, konstrukcijas. Statybos įstatymo 16 straipsnio 8 dalyje nustatyta, kad už šiame straipsnyje nurodytų pareigų nevykdymą ar nepatenkinamą vykdymą statybos techninis prižiūrėtojas atsako pagal Lietuvos Respublikos civilinį kodeksą ir Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų kodeksą. Iš esmės analogiškos nuostatos įtvirtintos ir Statybos įstatymo redakcijoje, galiojusioje 2015 m. sausio 1 d. – 2015 m. liepos 1 d.
 - Statybos techniniame reglamente STR 1.09.05:2002 „Statinio statybos techninė priežiūra“ (redakcija, galiojusi 2014 m. liepos 4 d. – 2016 m. gruodžio 31 d.) nurodyta, kad statinio statybos techninis prižiūrėtojas vykdo statinio statybos techninę priežiūrą šia tvarka: kontroliuoja, kad visi statinio projekto pakeitimai būtų atlikti nustatyta tvarka (33.12 punktas); sustabdo statybos darbus, jei pakeisti projektiniai sprendiniai nepateisinti nustatyta tvarka (33.13 punktas); kontroliuoja statybos darbų normatyvinę kokybę, jų atlikimą pagal darbų technologiją nuoseklumą (33.14 punktas); tikrina, kad statybos metu naudojamų statybos produktų bei įrenginių kokybė, nurodyta atitikties dokumentuose, atliktų reikalavimus, nurodytus statinio projekto techninėse specifikacijose (33.15 punktas); tikrina ir priima (patvirtina jų atlikimą naudoti) iš statinio statybos vadovo paslėptus statybos darbus ir paslėptas statinio konstrukcijas, dalyvaujant specialiajam statinio statybos techninio priežiūros vadovui (kai statinio projekto vykdymo priežiūra privaloma), ir pasirašo atitinkamus aktus (33.16 punktas).
 - Teismas konstatavo, kad trečiasis asmuo S. B., kaip statinio statybos techninės priežiūros vadovas, turėjo sekti rangovės atliekamų statybos darbų eigą atlikti ginčo objekto statybos projektui. Teismo posėdyje metu S. B. nurodė, kad į ginčo objektą buvo atvežtas, kai buvo atliekami stogo šiluminio darbai, dedama hidroizoliacija, tačiau nematė, kaip buvo formuojamas įlajos. Pagal stogo konstrukcinio mazgo schemoje nurodytus stogo dangos įrengimo techninius duomenis matyti, kad įlajos, taigi ir lietus navedimo sistema, buvo formuojamos prieš atliekant stogo šiluminio darbus. Nors S. B. ir nurodė, kad pagal statybos techninį reglamentą jam neprivalo kiekvieną dieną būti objekte, nes jo pareiga yra prižiūrėti, kad nebūtų nukrypsta nuo techninio projekto, tačiau teismas su tokiais trečiojo asmens argumentais nesutiko, pažymėjo, kad tokia pozicija nepagrįstai susiaurina teisės aktuose nustatytas statybos techninio prižiūrėtojo funkcijas, prieštarauja techninės priežiūros paskirčiai – kontroliuoti, ar statybos atitinka pagal statinio projektą, nes teisės aktuose yra įtvirtinta, jog statinio statybos techninis prižiūrėtojas privalo tikrinti ne tik tai, kad statyba būtų atliekama pagal statinio projektą, bet ir kontroliuoti statybos metu naudojamų statybos produktų kokybę, tikrinti atliktų statybos darbų kokybę ir mastą, tikrinti ir priimti paslėptus statybos darbus ir paslėptas statinio konstrukcijas (Statybos įstatymo 16 straipsnio 2 dalies 1–3 punktai), kontroliuoti, kad visi statinio projekto pakeitimai būtų atlikti nustatyta tvarka (STR 1.09.05:2002 „Statinio statybos techninė priežiūra“ 33.12 punktas), o tai nagrinėjami atveju nebuvo užtikrinta.
 - Teismas konstatavo, kad statinio statybos techninės priežiūros vadovas iš dalies netinkamai atliko savo pareigas, o tai turi įtakos mažinant iš atsakovo priteisiamų atliktų stogo darbų trūkumų taisyms išlaidų dydį. Kadangi ieškove nepareiškė reikalavimo priteisti iš S. B. dalies defektų šalinimo išlaidų atlyginimo, teismas paliaud dėl jo civilinės atsakomybės sąlygų nepasakė.
 - Statybos techninio reglamento STR 1.08.02:2002 „Statybos darbai“ (redakcija, galiojusi 2014 m. sausio 1 d. – 2016 m. gruodžio 31 d.) nurodyta, kad statinio statybos vadovas koordinuoja statinio statybos specialiajam darbų vykdymą bei šių darbų vadovų veiklą ir pagal kompetenciją atsako už pastatytą statinio normatyvinę kokybę (33.1 punktas); statinio statybos vadovas privalo: nuolat kontroliuoti, kad statinio statybos darbai (tarp jų specialieji darbai) būtų atliekami kokybiškai, pagal statinio projektą (kai jo reikia), statybą leidžiantį dokumentą, normatyvinių statybos techninių dokumentų, normatyvinių statinio saugos ir paskirties dokumentų reikalavimus (59.12); įforminti normatyviniuose statybos techniniuose dokumentuose nurodytus statinio statybos dokumentus, juos pildyti, saugoti ir perduoti statytojui (užsakovui) (59.13); patikrinti ir perduoti statinio statybos techniniam prižiūrėtojui (bendrosios statinio statybos techninės priežiūros vadovui) laikinąsias statinio konstrukcijas, paslėptus statinio elementus ir darbus, dalyvaujant atitinkamų statinio statybos specialiajam darbų vadovams ir statinio statybos specialiajam techniniam priežiūros vadovams (59.20).
 - 2014 m. lapkričio 3 d. statybos generalinės rangos sutarties 7.5 punkte yra nustatyta, kad generalinis rangovas privalo užtikrinti, jog jo paskirtas statinio statybos darbų vadovas dirbs statybvietėje kiekvieną visą darbo dieną visu

sutarties galiojimo metu, tačiau trečiasis asmuo M. M. teismo posėdžio metu nurodė, kad jis „pastoviai tame objekte nebūdamas“, nematė, kaip buvo sujungtas vamzdis prieš užbetonavimą, tačiau prieš darbų diskutavimą, kaip reikia tai padaryti, kad vamzdis reikia įkloti ir sukliauti, tačiau sukliauto nebuvo, dėl to pradėjo bėgti vanduo.

22. Teismo vertinimu, trečiasis asmuo M. M., kaip statinio statybos vadovas, taip pat privalėjo nuolat kontroliuoti, kad statinio statybos darbai (tarp jų specialieji darbai) būtų atliekami kokybiškai, žinoti, kad skirtingų technologinių specifikacijų vamzdžiai negali būti jungiami, įforminti normatyviniuose statybos techniniuose dokumentuose nurodytus statinio statybos dokumentus ir tinkamai juos pildyti, sekti atsakovės atliekamų stogo įrengimo darbų eigą atitiktį gincio objekto statybos projektui, pasirinkti kvalifikuotus ir patikimus subrangovus. Šių pareigų nevykdymas arba netinkamas jų vykdymas sukėlė atitinkamas neigiamas pasekmes gincio objekto statybos darbų vadovui, tačiau atsizvelgdamas į tai, kad ieškovė ieškiniui nėra pareiškiusi reikalavimo priteisti iš M. M. dalies defektų šalinimo išlaidų atlyginimo, teismas plačiau dėl jo civilinės atsakomybės sąlygų nepasisakė. Aplinkybė, kad statinio statybos vadovas iš dalies netinkamai atliko savo pareigas, nagrinėjamų atveju turi įtakos mažinant iš atsakovės priteisiamą atlyktų stogo darbų trūkumų taisymo išlaidų dydį.
23. Byloje nekilo ginčo, kad B ir C korpusų antrame bei trečiame aukštuose drėkio sienos. Ieškovė pateikė statinio statybos vadovo M. M. 2020 m. rugpjūčio 28 d. sudarytą lokalinę sąmatą, pagal kurią bendra ieškovės atlyktų sienų džiovinimo, tinkavimo ir dažymo darbų defektų šalinimo išlaidų suma, ieškovės teigimu, sudaro 2371,42 Eur. Teismas atmetė kaip nepagrįstus atsakovės išsakytus argumentus, kad ieškovės nurodytos sumos nėra objektyvios, nes atsakovė nenurėdė pakankamai įtikinamų jų nepagrįstumo priežasčių ir nepateikė atitinkamų jos argumentus pagrindžiančių įrodymų.
24. Teismas nustatė, kad, išryškėjus stogo dengimo darbų defektams, siekdamas laikinai suremontuoti gincio objekto stogą, kad vanduo toliau nesiskverbtų į pastato vidų, ieškovė savo lėšomis sutvarkė dalį gincio objekto B ir C stogo įlajų, skirto betono sluoksnį, sukliauvo įlajų vamzdžių, užpylė betonu ir prilydė stogo dangos lopus įlajų tvarkymo vietose. Pagal statinio statybos vadovo 2020 m. rugpjūčio 28 d. sudarytas lokalines sąmatas bendra ieškovės atlyktų defektų šalinimo kaina yra 2307,64 Eur. Atsizvelgdamas į tai, kad ieškovės pateiktose lokalinėse sąmatose nėra nurodyti atlyktų dalinių stogo taisymo darbų įkainiai ir kieki, o prie 2019 m. lapkričio 12 d. ekspertizės akto pridėtoje lokalinėje sąmatoje nurodyti kieki, sumos ir įkainai pagal 2019 m. kovo mėnesio kainas, jie nėra paneigti kitais byloje esančiais rašytiniais įrodymais, teismas padarė išvadą, kad ieškovės atlyktų gincio objekto stogo defektų pašalinimo darbų vertė sudaro šiam ekspertizės akte nurodytą sumą – 1034,55 Eur.
25. UAB „Ketūs“ 2017 m. balandžio 18 d. sudarytoje lokalinėje sąmatoje nurodyta, kad gincio objekto trijų stogų (A, B ir C) defektų šalinimo išlaidos sudaro 26 139,55 Eur; ieškovės pateiktoje UAB Eņero projektas“ sudarytoje lokalinėje sąmatoje – 24 937,74 Eur pagal 2018 m. kovo mėn. kainas; 2019 m. lapkričio 12 d. ekspertizės akte – 16 679,85 Eur pagal 2019 m. kovo mėnesio kainas. Nagrinėjamų atveju gincio objekto A stogas tirtas nebuvo. Ieškovės prašomas priteisti žalos dydis yra apskaičiuotas dėl visų trijų gincio objekto stogų, o visose lokalinėse sąmatose nurodytos gincio objekto stogų defektų šalinimo išlaidos taip pat yra apskaičiuotos dėl visų trijų gincio objekto stogų (A, B ir C). Nors ieškovė teigia, kad A stogo vamzdžiai taip pat nepriklijuoti, nurodė, kad atlikto termovizija ir ši parodė drėgmę ties lietavamzdžiu, tačiau į bylą rašytinių įrodymų, patvirtinančių šias aplinkybes, nepateikė. Teismas nurodė, kad UAB „Ketūs“, UAB Eņero projektas“ ir MB „Helm LT“ pateiktose lokalinėse sąmatose nurodytos stogo defektų šalinimo išlaidos yra skirtingos, tačiau objektyviai vertinti, kuri iš šių sąmatų turi didesnę įrodomąją reikšmę, nėra galimybės, todėl vadovaujantis teisingumo, protingumo ir sąžiningumo principais, darytina išvada, kad gincio objekto stogų defektų (A, B ir C) šalinimo darbų vertė yra šiose lokalinėse sąmatose nurodytų dydžių vidurkis, t. y. 22 585,71 Eur ((26 139,55 Eur + 24 937,74 Eur + 16 679,85 Eur) / 3). Įvertinęs tai, kad gincio objekto A stogas tirtas nebuvo, tai, kad pastato sienos, esančios po gincio objekto A stogu, nedrėko, teismas padarė išvadą, kad nėra pagrindo priteisti ieškovė žalos atlyginimą, sudarantį gincio objekto trijų stogų (A, B ir C) defektų šalinimo išlaidas, nes byloje nėra jokių įrodymų, kad šiuo metu gincio objekto A stogas yra įrengtas netinkamai. Teismas konstatavo, kad gincio objekto stogo defektų (C ir B) šalinimo darbų vertė yra 15 057,14 Eur ((22 585,71 Eur / 3) x 2).
26. Teismas, atsizvelgdamas į tai, kad statinio statybos vadovas ir statinio statybos techninės priežiūros vadovas iš dalies netinkamai atliko savo pareigas, iš atsakovės ieškovei priteisė 60 procentų žalos atlyginimo, t. y. 11 077,87 Eur ((18 463,11 Eur (2 371,42 Eur + 1 034,55 Eur + 15 057,14 Eur) x 60 proc.).
27. Klaipėdos apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, išnagrinėjusi ieškovės ir atsakovės apeliacinius skundus, 2021 m. vasario 18 d. nutartimi pakeitė Klaipėdos apylinkės teismo 2020 m. lapkričio 16 d. sprendimą – ieškovei iš atsakovės priteistą žalos atlyginimo sumą padidino iki 20 085,82 Eur.
28. Apelacinės instancijos teismas nurodė, kad vertinant byloje pateiktus aktus, ekspertines išvadas ir gincio objekto fotonuotraukas, rašytinius įrodymus, nėra abejonių, jog atsakovė darbus atliko netinkamai, dėl to buvo aplietos gincio objekto sienos.
29. Apelacinės instancijos teismo teisėjų kolegijos vertinimu, į UAB „Ketūs“ ir UAB Eņero projektas“ lokalines sąmatas įtrauktos ir išlaidos, reikalingos A stogo remonto darbams atlikti, tačiau byloje nėra pateikta duomenų, jog šis stogas yra įrengtas netinkamai, per beveik ketverius metus trunkantį teismo nepateiktą duomenų, kad būtų nustatyti stogo A defektai. Defektų šalinimo išlaidų dydis individualiai B ir C stogams yra apskaičiuotas tik MB „Helm LT“ ekspertizės išvadoje – 16 679,85 Eur.
30. Kolegija pažymėjo, kad atsakovė, atlikusi statybos darbus, turi pareigą užtikrinti atlyktų darbų kokybę ([CK 6.695 straipsnio](#) 1 dalis). Nors nagrinėjamų atveju byloje statinio statybos techninės priežiūros vadovas S. B. ir statybos vadovas M. M. turėjo galimybę kontroliuoti darbus kokybė, tačiau, teismo vertinimu, šioje situacijoje turi būti atsizvelgiama ir į tai, kad atsakovė, kurios veikla yra statybos, darbus atliko neprofesionaliai, sujungė vamzdžius, kurių negalio sujungti, todėl šiuo atveju atsakovė, atlikusi šį veiksmą ir būdamas statybos verslo profesionalė, suprasedama, kad šio veiksmo atlikti negalėjo, ir suprasedama tokio veiksmo galimas neigiamas pasekmes, turi prisiimti riziką dėl atsiradusios žalos ([CPK 185 straipsnis](#)), o tiek ieškovė, tiek tretieji asmenys turėjo teisėtą lūkestį tikėtis, jog atsakovė, atsizvelgiant į jos verslo specifiką, galėjo tinkamai sujungti vamzdžius, panaudodama tinkamas medžiagas, arba įspėti ieškovę dėl vamzdžių trūkumų ([CK 6.702 straipsnis](#)).
31. Be to, minėti vamzdžiai po jų įrengimo buvo uždenkti stogo danga, todėl tiek S. B., tiek M. M. nurodytų vamzdžių įvertinti negalėjo, nes nuolat gincio objekte nebūdamas ir neturėjo galimybės vertinti visų atsakovės atlyktų darbų. Kolegija pažymėjo, kad ekspertizė byloje atlikusios MB „Helm LT“ ekspertas M. R. nurodė, jog asmuo, sujungęs vamzdžius, turi prisiimti paslėptų darbų riziką. Apelacinės instancijos teismas nusprendė, kad ne netinkamas statinio techninės priežiūros atlikimas, bet atsakovės statybos darbai, atlikti pažeidžiant statinio kokybės reikalavimus, buvo pagrindinė stogo trūkumų atsiradimo priežastis.
32. Apelacinės instancijos teismas pažymėjo, kad nors atsakovė nesutinka atlygti išlaidų, skirtų sienoms džiovinimui, tinkuoti ir dažyti, ji nenurėdė aiškių nesutikimo motyvų ir nepateikė įrodymų. Nustačius, kad buvo netinkamai įrengta lietaus nūbigimo sistema, todėl į pastatus sunkėsi vanduo ir sudrėko sienos, kolegija padarė išvadą, kad ieškovės reikalavimas dėl 2371,42 Eur žalos atlyginimo priteisimo atlikto remonto yra pagrįstas.
33. Teisėjų kolegija konstatavo, kad ieškovei dėl atsiradusių defektų turi būti atlyginamos 20 085,82 Eur trūkumų šalinimo išlaidos (16 679,85 Eur + 1034,55 Eur + 2371,42 Eur).

III. Kasacinio skundo ir atsiliepimo į jį teisiniai argumentai

34. Kasacinių skundų atsakovė prašo panaikinti Klaipėdos apylinkės teismo 2020 m. lapkričio 16 d. sprendimą ir Klaipėdos apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2021 m. vasario 18 d. nutartį bei priimti naują sprendimą – tenkinti ieškinių iš dalies ir priteisti ieškovei iš atsakovės 344,85 Eur, o iš ieškovės atsakovei – teismuose patirtų bylinėjimosi išlaidų atlyginimą. Kasacinis skundas grindžiamas šiais argumentais:
- 34.1. Pirmosios instancijos teismas pagrįstai nustatė, kad tiek statybos vadovas, tiek statybos techninės priežiūros pareigą įstatyme nustatytas pareigas prižiūrėti ir kontroliuoti statybų eigą, todėl yra atsakingi už atsiradusią žalą. Apelacinės instancijos teismo teisėjų kolegija, paskirstydama atsakomybę dėl atsiradusios žalos, pažeidė [CK 6.697 straipsnio](#) 3 dalį, nustatanciją šių statybos dalyvių atsakomybę už defektus. Kolegija padarė išvadą, kad net ir konstatavus, jog šie asmenys neatliko savo pareigų, jiems negali būti taikoma atsakomybė, atsizvelgiant į tai, kad rangovė, kurios veikla yra statybos, darbus atliko neprofesionaliai, todėl turi prisiimti riziką dėl atsiradusios žalos. Apelacinės instancijos teismas netikėtai dėmesio į tai, kad užsakovė, statybos vadovas ir statybos techninės priežiūros taip pat yra statybų verslo profesionalai.
- 34.2. Teismas netinkama proporcija paskirstė atsakomybės dalis tarp užsakovės, rangovės, statybų vadovo ir statybų techninio priežiūroto, t. y. pirmosios instancijos teismas nepagrįstai nusprendė, kad rangovės atsakomybės dydis yra 60 proc. nuo atsiradusios žalos, o apelacinės instancijos teismas – kad tik rangovė atsako už atsiradusią žalą. Teismai nukrypo nuo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotos teisės taikymo ir aiškinimo praktikos, pagal kurią atsakomybės dalys (proporcijos) turi būti paskirstomos atsizvelgiant į atsiradusius defektus, jų kilmę priežastis ir už defektus atsakingų asmenų veiksmus (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2014 m. vasario 7 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-20/2014](#), 2015 m. birželio 12 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-389-969/2015](#) ir jose nurodyta praktika).
- 34.3. Apelacinės instancijos teismas, pripažindamas, kad statybos vadovas ir statybos techninės priežiūros netinkamai atliko savo pareigas, tačiau nesumažindamas rangovės atsakomybės, pažeidė [CK 6.259 straipsnio](#) 1 dalį ir nukrypo nuo kasacinio teismo formuojamos teismų praktikos (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2006 m. vasario 22 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-135/2006](#)).
- 34.4. Pagal [CK 6.686 straipsnio](#) 2 dalį šalis, kuri privalo aprūpinti statybą medžiagomis ir įrengimais, atsako už jų defektus, jeigu neįrodo, kad tų medžiagų ar įrengimų negalima panaudoti dėl aplinkybių, už kurias atsako kita šalis. Šalių sudarytos statybų rangos sutarties 6.1 punkte nurodyta, kad darbai atliekami iš užsakovo medžiagų. Užsakovė, kaip statybų sritys profesionalė, privaldama žinoti normatyvinius statybos dokumentus, rangovei pateikė netinkamus vamzdžius, todėl ir jai tenka atsakomybė dėl atsiradusios žalos.
- 34.5. Apelacinės instancijos teismas padarė klaidingą išvadą, jog nustatyti defektai yra paslėpti trūkumai. Teismas nepagrįstai vadovavosi [CK 6.662 straipsnio](#) 4 dalimi, kurioje įtvirtinta, jog rangovas atsako už darbų (rezultato) trūkumus, užsakovė nustatytas po darbų prėrimo, jei tie trūkumai ar nukrypimai negalėjo būti nustatyti normaliai priimanč darbus (paslėpti trūkumai). Nustatyti trūkumai negali būti laikomi paslėptais trūkumais, nes: monovinis PVC vamzdžius sujungti su klijuojamais PVC vamzdžiais rangovė nurodė statybos vadovui, kuris buvo ir užsakovės atstovas; statybos techninės priežiūros vadovas ir statybos vadovas tinkamai vykdėdami pareigą prižiūrėti ir kontroliuoti statybų eigą, defektus būtų nustatę ir jie nebūtų buvę paslėpti; tiek užbaigiant paslėptuosius darbus, tiek perdudant darbus, užsakovė neturėjo pretenzijų rangovei dėl sumontuotų vamzdžių. Nagrinėjamų atveju, turi būti remiamasi taisykle, kad, jeigu ko kita nenustatyta šalių susitarimu, užsakovas, priėmęs darbą jo nepatikrinęs ar nenurėdęs prėrimo akte akivaizdžių darbų (rezultato) trūkumų, netenka teisės remtis trūkumų faktu ([CK 6.662 straipsnio](#) 2, 3 dalys).
- 34.6. 2019 m. lapkričio 12 d. ekspertizės akte patvirtina, kad darbai už 2371,42 Eur ir 16 679,85 Eur, nurodyti lokalinėje sąmatoje, nesusiję su atsakove. Atsakovės darbo trūkumų taisymo suma nurodyta lokalinėje sąmatoje – 1034,55 Eur. Šią sumą paskirsčius užsakovė, rangovė, statybos vadovui ir statybos techninės priežiūros vadovui, ieškinyje turėtų būti tenkinamas iš dalies, priteisiant ieškovei iš atsakovės ketvirtadalį pastarosios sumos.
- 34.7. Ieškovė išardė įlają, vamzdžius ir juos atstatė, tačiau dangos nesuklijuavo ir įlajos neatstatė reikiamame aukštyje. Šie ieškovės darbo defektai konstatuoti 2019 m. lapkričio 12 d. ekspertizės akte. Dėl to teismai nepagrįstai konstatavo, jog atsakovė turi atlygti 16 679,85 Eur žalą pagal lokalinę sąmatą.
- 34.8. Ieškovė nekokybiškai atliko defektų šalinimo darbus, tai konstatuota 2019 m. lapkričio 12 d. ekspertizės aktu, t. y. sienų drėkinimas susijęs su ieškovės, o ne su atsakovės atliktais stogo darbais. Dėl to atsakovė neturi atlygti ieškovės atlyktų sienų džiovinimo, tinkavimo ir dažymo darbų defektų šalinimo išlaidų, kurių suma yra 2371,42 Eur. Be to, lokalinė sąmata yra sudaryta 2020 m. rugpjūčio 28 d., o atsakovė darbus pabaigė 2015 metais, taisymo darbai atlikti 2016 metais. Taigi lokalinė sąmata sudaryta praėjus 4 metams, todėl abejotinas jos patikimumas.
35. Atsiliepimu į kasacinį skundą ieškovė prašo kasacinį skundą atmesti ir priteisti patirtų bylinėjimosi išlaidų atlyginimą. Ieškovė nurodo pritaranti apeliacinės instancijos teismo padarytoms išvadoms, papildomai išdėstydama šiuos argumentus:
- 35.1. Byloje nustatytas atsakovės atlyktų statybos darbų trūkumų faktas, todėl atsakovė, teigianti, kad ji nėra atsakinga už visus trūkumus ar dėl jų dalies yra atsakingi techninis priežiūrotojas bei statybų vadovas, turi pareigą įrodyti, jog tam tikra atsakomybės dalis tenka ir kitiems statybose dalyvavusiems asmenims ([CK 6.697 straipsnio](#) 3 dalis). Nagrinėjamų atveju byloje pateikta eksperto išvada patvirtina, kad atsakovė padarė šiurkštų technologinį pažeidimą – monovinis PVC vamzdžius sujungė su klijuojamais PVC vamzdžiais, o tai lėmė vandens prassunkimą. Nei statybos vadovo, nei statinio priežiūrą vykdžiusio asmens netinkamas funkcijų atlikimas nėra sietas su žalos bei nuostolių atsiradimu pagrindu – atsakovės netinkamai atliktas darbas, kurie buvo įrengti ir išaškėjo tik eksploatacijos metu. Kadangi gincio darbai buvo paslėpti, ieškovė, priimdama darbus, pretenzijų dėl atlyktų darbų kokybės neturėjo.
- 35.2. Pagal [CK 6.659 straipsnyje](#) įtvirtintas bendrąsias rangos sutarčių taisykles rangovas privalo nedelsdamas įspėti užsakovą dėl netinkamų dokumentų, medžiagų, darbų atlikimo būdo ar kitų aplinkybių, sudarančių grėsmę atliekamam darbo tinkamumui, tvirtumui ar saugumui. Rangovas privalo vykdyti statybos metu gautus užsakovo nurodymus, tik jeigu jie neprieštarauja statybos rangos sutarties sąlygoms ir normatyviniams statybos dokumentams ([CK 6.689 straipsnis](#)). Pirmosios instancijos teismas nesilaikė šių nuostatų, o apeliacinės instancijos teismas jų klaidą ištaisė.
- 35.3. Atsakovė, pripažindama savo atsakomybę dėl netinkamai atlyktų darbų, nepagrįstai teigia, kad kiti asmenys taip pat atsakingi už kilusią žalą, nors nepaaiškina, kaip pasireiškė priežastinis ryšys tarp ieškovės ar trečiųjų asmenų veiksmų su pasekmėmis, kurios kilo, atsakovė netinkamai atlikus statybos rangos darbus.

Išplėstinė teisėjų kolegija

konstatuoja:

IV. Kasacinio teismo argumentai ir išaškinimai

Dėl bylos šalies siejančių statybos rangos teisinių santykių, iš kurių kildinamos šalių teisės ir pareigos bei atsakomybė, ir juos reglamentuojančių teisės normų

36. Kasacinio teismo jurisprudencijoje pažymėta, kad sprendžiant dėl asmens, kuris kreipėsi į teismą, pažeistos teisės ar teisėto intereso gynybos, turi būti identifikuotas materialusis teisinis santykis, kuris sieja gincio šalį, ir iš jo kylanti ieškovo reikalavimo teisė. Konkretioje teisės normose įtvirtintų teisių apsauga ir gynyba gali būti pritaikyta tik tinkamai kvalifikavus šalių teisinius santykius (žr., pvz., Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2015 m. gruodžio 23 d. nutartį civilinėje byloje [Nr. 3K-3-681-378/2015](#); 2019 m. gruodžio 2 d. nutarties civilinėje byloje [Nr. 3K-3-357-313/2019](#) 71 punktą). Gincio darbai pagal 2015 m. balandžio 22 d. sudarytą statybos rangos sutartį buvo baigti 2015 m. gegužės 24 d., todėl taikomos nurodytu laikotarpiu galiojusios teisės normų redakcijos.
37. Byloje nustatyta, kad statytojas (užsakovas) A. R. M. sudarė statinio Palangoje, (*duomenys neskelbtini*), statybos techninės priežiūros sutartį su S. B. 2014 m. lapkričio 3 d. užsakovas A. R. M. ir UAB „Hidrotechnologijos“ (generalinė rangovė) sudarė statybos generalinės rangos sutartį, kuria generalinė rangovė įsipareigojo savo riziką, priemonėmis ir iš savo pateiktų medžiagų skykle atlikti statybie nurodytus statybos rangos darbus, pagal užsakovo pasirinkto statinio projektuotojo parengtą projektinę dokumentaciją, Lietuvos Respublikos statybos įstatymo nuostatas, Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos patvirtintus statybos techninius reglamentus ir UAB „Hidrotechnologijos“ statybos taisykles bei kitus Lietuvos Respublikos teisės aktus, dalyvaui pripažintą statinį tinkamumui naudoti bei statybie nustatytą terminą perduoti užsakovui tinkamai ir kokybiškai atliktus sutartinius darbus, o užsakovas įsipareigojo suteikti generalinei rangovei darbų frontą, priimti tinkamai ir laiku atliktus darbus ir atsisakyti už juos statybie nustatytą tvarką bei terminais.
38. 2015 m. balandžio 22 d. generalinė rangovė UAB „Hidrotechnologijos“ ir subrangovė UAB „Neilukas“ sudarė statybos rangos sutartį, pagal kurią UAB „Neilukas“ įsipareigojo per statybie nustatytą terminą atlikti darbus, kurie yra

- nurodyti priede prie sutarties Nr. 1 ir juos perduoti UAB „Hidrotechnologijos“, o UAB „Hidrotechnologijos“ įsipareigojo priimti tinkamai atliktus darbus ir atsiskaityti už juos sutartyje bei jos priede Nr. 1 nustatyta tvarka bei terminais.
39. Statybos rangos sutartis reglamentuoja [CK 6.681–6.699 straipsniai](#), taip pat [CK 6.644–6.671](#) straipsniuose įtvirtintos bendrosios rangos sutarčių nuostatos, jeigu jos neprieštaruja specialiosioms statybos rangos normoms ([CK 6.644 straipsnio 2 dalis](#)). Be Civilinio kodekso statybos tvarką, statybos dalyvių ir kitų juridinių bei fizinių asmenų veiklos šioje srityje principus ir atsakomybę nustato Statybos įstatymas (Statybos įstatymo 1 straipsnio 1 dalis).
40. Pagal [CK 6.681 straipsnio 1 dalį](#), statybos rangos sutartimi rangovas įsipareigoja per sutartį nustatytą terminą pastatyti pagal užsakovo užduotį statinį arba atlikti kitus statybos darbus, o užskavos įsipareigoja statyti rangovui būtinas statybos darbus atlikti sąlygas, priimti darbų rezultatus ir sumokėti sutartyje nustatytą kainą.
41. Pagal [CK 6.659 straipsnio 1 dalį](#) rangovas privalo nedelsdamas įspėti užsakovą ir, kol gaus nurodymus, sustabdyti darbą, kai: 1) gauta iš užsakovo medžiaga, kitas turtas ar dokumentai netinkami ar blogos kokybės; 2) užsakovo nurodymų dėl darbo atlikimo būdo laikymasis sudaro grėsmę atliekamam darbo tinkamumui ar tvirtumui; 3) yra kitų nuo rangovo nepriklausančių aplinkybių, sudarančių grėsmę atliekamam darbo tinkamumui, tvirtumui ar darbo saugumui. Rangovas, nepaisęs užsakovo apie [CK 6.659 straipsnio 1](#) dalyje nurodytas aplinkybes, arba tęsia darbą neaukštas, kol užsakovo atsakymas bus gautas per sutartį nustatytą terminą, o jeigu jis nenustatytas, – per protingą terminą, arba, jeigu nevykdo laiku gautų užsakovo nurodymų, neturi teisės reikšti [CK 6.659 straipsnio 1](#) dalyje nurodytoms aplinkybėms ir atsako už dailio trūkumus ([CK 6.659 straipsnio 2 dalis](#)). Jeigu užskavos nepaiso laiku padaryto ir pagrįsto rangovo spėjimo apie šio straipsnio 1 dalyje nurodytas aplinkybes ir per protingą terminą nepakeičia atliktų netinkamų ar blogos kokybės medžiagų, kito turto ar dokumentų, nepakeičia savo nurodymų dėl darbo atlikimo būdo arba nepašalina kitų aplinkybių, sudarančių grėsmę atliekamam darbo tinkamumui ar tvirtumui, rangovas turi teisę atsiskaityti sumas ir reikalauti atlygti nuostolius ([CK 6.659 straipsnio 3 dalis](#)). Jeigu užskavos nevykdo rangovo prašymų pakeisti medžiagas, detales, konstrukcijas ar nurodymus, dėl kurių gali kilti grėsmė aplinkiniams ar būtų iš esmės pažeisti statybos dokumentuose nurodyti normatyvai, rangovas ne tik turi teisę, bet privalo sutartį nutraukti ([CK 6.682 straipsnio 2 dalis](#)).
42. Šalis, kuri privalo aprūpinti statybą medžiagomis ir įrengimais, atsako už jų defektus, dėl kurių tų medžiagų ar įrenginių negalima naudoti nepabloginant statybos darbų kokybės, jeigu neįrodo, kad tų medžiagų ar įrenginių negalima panaudoti dėl aplinkybių, už kurias atsako kita šalis ([CK 6.686 straipsnio 2 dalis](#)). Jeigu nurodyti defektai yra nustatyti užsakovo pateiktose medžiagose ar įrengimuose ir užskavos atsisako juos pakeisti, rangovas privalo nutraukti sutartį ir pareikalauti apmokėti už faktiškai atliktus darbus ([CK 6.686 straipsnio 3 dalis](#)).
43. [CK 6.689](#) straipsnyje reglamentuojama užsakovo teisė kontroliuoti statybos darbus. Užskavos turi teisę kontroliuoti ir prižiūrėti atliekamų statybos darbų eigą ir kokybę, statybos darbų grafiko laikymąsi, rangovo tiekiamų medžiagų kokybę, užsakovo perduodamų medžiagų naudojimą. Įgyvendindamas šią teisę užskavos neturi teisės kisti į rangovo ūkinę komercinę veiklą (1 dalis). Užskavos, nustatęs nukrypimus nuo sutarties sąlygų, kurie gali pabloginti statybos darbų kokybę, ar kitus trūkumus, privalo apie tai nedelsdamas pranešti rangovui. Užskavos, nepranešęs apie pastebėtus trūkumus, netenka teisės įsiti teisė atiteityje (2 dalis). Rangovas privalo vykdyti statybos metu gautus užsakovo nurodymus, jeigu tie nurodymai neprieštaruja statybos rangos sutarties sąlygoms ir normatyviniams statybos rangos dokumentams bei nėra kšimasis į rangovo ūkinę komercinę veiklą (3 dalis). Rangovas, netinkamai vykdęs sutartį, neturi teisės reikšti ta aplinkybę, kad užskavos nevykdė statybos darbų kontrolės ir priežiūros, išskyrus atvejus, kai tokios kontrolės ir priežiūros pareiga užskavai nustato įstatymai ar sutartis (4 dalis).
44. [CK 6.691](#) straipsnyje įtvirtinta statybos rangos sutarties šalių bendradarbiavimo pareiga, kaip vienas iš sutarties ypatybių principų: statybos rangos sutarties šalys sutarties vykdymo metu privalo bendradarbiauti (kooperavimosi pareiga). Jeigu kyla kliūčių, trukdančių tinkamai įvykdyti sutartį, kiekviena sutarties šalis privalo imtis visų nuo jos priklausančių protingų priemonių toms kliūtims pašalinti. Šalis, kuri šios pareigos nevykdo, praranda teisę į nuostolius, padarytus dėl atitinkamų kliūčių nepašalinimo, atlyginimą (1 dalis).
45. Rangovui visus atliktus statybos darbus perdavus statytojui (užsakovui), pradedamas skaičiuoti įstatymų nustatytas statybos darbų garantinis terminas, kurį sutarties šalys turi teisę savo susitarimu pratęsti. Rangovas, jeigu ko kita nenustato statybos rangos sutartis, per visą garantinį laiką užtikrina, kad statybos objektas atitinka normatyvinių įstatymų dokumentų nustatytus rodiklius ir yra tinkamas naudoti pagal sutartį nustatytą paskirtį. Jei per garantinį terminą nustatomi statybos darbų defektai, už juos atsako rangovas, projektuotojas ir statybos techninis prižiūrėtojas, jeigu neįrodo, kad jie atsirado dėl objekto ar jo dalių normalaus susidėvėjimo, jo netinkamo naudojimo ar užsakovo arba jo pasamdytų asmenų netinkamai atlikto remonto arba dėl užsakovo ar jo pasamdytų asmenų kitokių kaltų veiksmų ([CK 6.697](#) straipsnio 1–3 dalyse, Statybos įstatymo 36 straipsnio 1, 2 dalyse).
46. [CK 6.650](#) straipsnyje nustatyta, kad rangovas turi teisę pasitelkti savo prievolems įvykdyti kitus asmenis (subrangovus), jeigu įstatymai ar rangos sutartis nenustato, kad užduotį privalo įvykdyti pats rangovas; jeigu užduotį įvykdyti yra pasitelkti subrangovai, tai rangovas tampa generaliniu rangovu (1 dalis). Generalinis rangovas atsako užsakovui už subrangovų prievolių įvykdymą ar netinkamą įvykdymą, o subrangovs – už užsakovo prievolių įvykdymą ar netinkamą įvykdymą (3 dalis). Jeigu ko kita nenustato įstatymai ar sutartis, užskavos ir subrangovas neturi teisės reikšti vienas kitam įprastinių reikalavimų, susijusių su sutartimi, kiekvieno iš jų sudarytų su generaliniu rangovu, pažeidimų (4 dalis).
47. Kasacinio teismo praktikoje išaiškinta, kad subrangos santykiams taikomos tos pačios taisyklės kaip ir rangos santykiams, nes subrangovas iš esmės turi tas pačias pareigas kaip ir rangovas, tik skiriasi šių pareigų apimtį. Tai reiškia, kad subrangovui, sudariusiam sutartį su generaliniu rangovu, taikomi tie patys reikalavimai kaip ir generaliniam rangovui – darbus atlikti kokybiškai, laiku bei laikantis norminiuose dokumentuose nustatytų reikalavimų. Taigi, sudarydamas subrangos sutartį, rangovas tampa užsakovu (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2014 m. gegužės 20 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-257/2014](#); 2015 m. gruodžio 23 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-681-378/2015](#)).
48. Nagrinėjamo ginčo kontekste teisėjų kolegija pažymi, kad [CK](#) įtvirtintas statybos rangos santykių teisinis reglamentavimas grįstas, be kita ko, bendroju sutarčių uždarmo principu, kurio esmė ta, kad sutartis, išskyrus įstatyme nustatytas išimtis, sukuria teises ir pareigas tik ją sudariusiems šalims, todėl tik sutarties šalys gali reikšti reikalavimus dėl jos netinkamo vykdymo; sutartinės civilinės atsakomybės tikslas ir teikiamos apsaugos ribos – sutartį sudariusių asmenų interesų, susijusių su tinkamu sutarties įvykdymu, apsauga.
49. Apibendrinama teisėjų kolegija konstatuoja, kad ginčo teisiniai santykiai kvalifikuotini kaip statybos rangos sutarties, sudarytos tarp ieškovės UAB „Hidrotechnologijos“, kaip užskavės, ir atsakovės UAB „Neilukas“, kaip rangovės; dėl ginčo šalių tarpusavio prievolių ir atsakomybės turi būti sprendžiama, be kita ko, vadovaujantis sutarties uždarmo principu.

Dėl statinio statybos vadovo ir statinio statybos techninio prižiūrėtojo teisinio statuso ir jų pareigų statybos rangos sutarties šalių atžvilgiu

50. Statybos įstatymo 2 straipsnio 50 punkte apibrėžta statinio statybos vadovo sąvoka – tai statybos inžinierius, kuris, atstovaudamas rangovui (kai statyba vykdoma rangos būdu) ar statytojui (užsakovui) (kai statyba vykdoma ūkio būdu) ir įgyvendindamas statinio projektą nuo statybos pradžios iki statybos užbaigimo, vadovauja statybos darbams, kartu gali būti bendrijų statybos darbų vadovas, koordinuoja statinio statybos specialijų darbų vykdymą bei šių darbų vadovų veiklą ir pagal kompetenciją atsako už pastatyto statinio atitiktį statinio projektui ir statinio normatyvinę kokybę.
51. Statybos įstatymo 15 straipsnio 6 dalies nurodymu, kad rangovas privalo Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka paskirti (pasamdyti) statinio statybos vadovą (1 punktą), vykdyti statybos darbus pagal statinio projektą, taip pat Vyriausybės įgaliosios institucijos nustatytas atvejis pagal rangovo parengtą statybos darbų technologijos projektą, vadovautis teisės aktais, vykdyti Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos prievolių nuostatas, statinio saugos ir paskirties reikalavimų valstybinės priežiūros institucijų nustatytus reikalavimus, statinio projekto vykdymo priežiūros vadovų (šios priežiūros dalių vadovų) ir statinio statybos techninės (bendrosios ir specialiosios) priežiūros vadovų nurodymus (3 punktą).
52. Pagal Statybos įstatymo 12 straipsnio 1 dalies 5 punktą statytojas (užskavos) privalo organizuoti ir atlikti statinio statybos techninę priežiūrą. Statybos įstatymo 2 straipsnio 38 dalyje pateiktas statinio statybos techninės priežiūros sąvoka – tai statytojo (užsakovo) organizuota statinio statybos priežiūra, kurios tikslas – kontroliuoti, ar statybos statomas pagal statinio projektą, statybos rangos sutarties (kai statyba vykdoma rangos būdu), įstatymų, kitų teisės aktų, taip pat normatyvinių statybos techninių dokumentų, normatyvinių statinio saugos ir paskirties dokumentų reikalavimus.
53. Statinio statytojas (užskavos) skiria (samo) statinio statybos techninį prižiūrėtoją Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka (Statybos įstatymo 16 straipsnio 1 dalis). Statinio statybos techninis prižiūrėtojas – architektas ar statybos inžinierius, kuris, atstovaudamas statytojui (užsakovui), vadovauja konkrečias statinio statybos techninei priežiūrai, atlieka statinio statybos (bendrųjų statybos darbų) bendrosios techninės priežiūros vadovo funkcijas, koordinuoja specialiąją statinio statybos priežiūrą, jos vadovų veiklą ir pagal kompetenciją atsako už pastatyto statinio normatyvinę kokybę (Statybos įstatymo 2 straipsnio 51 dalis).
54. Apibendrinama teisėjų kolegija konstatuoja, kad statybos rangos sutartiniuose santykiuose statybos techninis prižiūrėtojas veikia kaip užsakovo atstovas, o statybos vadovas – kaip rangovo atstovas (darbuotojas). Dėl to, sprendžiant statybos rangos sutarties šalių tarpusavio ginčą dėl sutarties vykdymo tinkamumo statybos techninio prižiūrėtojo ir/ar statybos vadovo veiksmų ar neveikimų turi būti vertinami atitinkamai kaip atlikti užsakovo ar rangovo ir nekeičia statybos rangos sutarties šalių sutarties sutartinę ar įstatyminių prievolių ir atsakomybės.

Dėl sutartinės civilinės atsakomybės taikymo nagrinėjamoje byloje

55. Pažymėtina, kad nagrinėjamas ginčas kilo ieškovei UAB „Hidrotechnologijos“ kreipusis į teismą su reikalavimu atsakovei UAB „Neilukas“ taikyti civilinę atsakomybę dėl jų sudarytos statybos rangos sutarties netinkamo vykdymo.
56. Sutarties šaliai nevykdant ar netinkamai vykdant sutartį, atsiranda sutartinė civilinė atsakomybė – turinė prievole, kurios viena šalis turi teisę reikalauti atlygti nuostolius (žalos) ar sumokėti netesybą, o kita privalo juos atlygti ([CK 6.245 straipsnio 3 dalis](#)). Sutartinė civilinė atsakomybė būdinga tai, kad šalis dar iki civilinės teisės pažeidimo sieja civiliniai teisiniai santykiai. Civilinės teisės pažeidimas tokiais atvejais dažniausiai pasireiškia sutarties pažeidimu ([CK 6.256 straipsnis](#)). Sutartis laikoma įvykdyta netinkamai, ją įvykdytus tik iš dalies, praleidus įvykdymo terminą, pažeidus kitas sutarties sąlygas, bendradarbiavimo pareigą, imperatyvias teises normas ir pan. Sutartinė atsakomybė gina lūkesčių interesus. Jo kompensacinė funkcija pirmiausia pasižymi siekiu, kad nukentėjusio nuo sutarties pažeidimo asmens padėtis būtų kiek įmanoma artimesnė padėčiai, tarsi sutartis būtų buvusi tinkamai įvykdyta. Dėl to taikant sutartinę atsakomybę siekiama užtikrinti, kad nukentėjusioji šalis tokioje padėtyje ir atsidurtų.
57. Minėta, kad sutarties uždarmo principas lemia, kad tik sutarties šalys gali reikšti reikalavimus dėl jos netinkamo vykdymo; sutartinės civilinės atsakomybės tikslas ir teikiamos apsaugos ribos – sutartį sudariusių asmenų interesų, susijusių su tinkamu sutarties įvykdymu, apsauga.
58. Kitas sutarties šalių ginčui dėl atsakomybės už netinkamą sutarties vykdymą, skolininkas turi teisę įrodinėti, kad kreditorius savo veiksmais ar neveikimu prisidėjo prie sutarties neįvykdymo ar netinkamo jos įvykdymo, nuostolių padidėjimo ar jų nesumažinimo, todėl skolininko atsakomybė atitinkamai turi būti sumažinta arba jis gali būti visiškai atleidžiamas nuo atsakomybės ([CK 6.259](#) straipsnio 1, 2 dalyse).
59. Nagrinėjama atveju atsakovė kasacinio skundo argumentais teigia, kad jos atsakomybė už netinkamą sutarties įvykdymą mažintina ne tik dėl ginčo sutarties šalies, t. y. ieškovės, prisidėjimo prie netinkamo sutarties įvykdymo, bet ir dėl trečiojo asmens – statinio statybos techninės priežiūros vadovo S. B. neveikimo.
60. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad statinio statybos techninės priežiūros vadovas S. B. nėra ginčo sutarties dalyvis, nei jis, nei jo atstovaujamas statytojas (užskavos) A. R. M., nesusijęs jokiais sutartiniais teisiniais santykiais su subrangovu. Pirmiau išdėstytos teisės normos, apibrėžiančios statybos techninio prižiūrėtojo teisinį statusą, patvirtina, kad statybos techninis prižiūrėtojas, paskirtas (pasamdytas) statytojo (užsakovo), veikia jo interesais, todėl neteisėtai neveikimo atveju jis, vadovaujantis [CK 6.697 straipsnio 3](#) dalimi, atsako statytojui, o ne rangovui ar subrangovui. Dėl to atsakovė (subrangovė) nagrinėjamoje byloje neturi teisinio pagrindą kelti klausimo dėl statybos techninio prižiūrėtojo atsakomybės už sutartinės prievolės netinkamą įvykdymą ir rentis statytojo sutartinį pasitelkto statybos techninio prižiūrėtojo veiksmams ar neveikimui, siekdama jai tenkančios atsakomybės už netinkamą sutarties įvykdymą sumažinimą.
61. Išplėstinė teisėjų kolegija, atsižvelgdama į pirmiau nurodytas teises normas ir pateiktus išaiškinimus, formuluoja teisės aiškinimo taisyklę dėl [CK 6.697 straipsnio 3](#) dalies, reglamentuojančios statybos dalyvių atsakomybę už per garantinį terminą nustatomas statybos darbų defektus: ši teisės norma nenustato savarakiško ir pakankamo joje nurodytų subjektų civilinės atsakomybės pagrindo; kiekvienu atveju turi būti nustatomos konkrečių statybos dalyvių atsakomybės prievolės kilti būtinoms sąlygoms.
62. Tokia išvada, be kita ko, grindžiama ir sutarties uždarmo principu, kurį aiškindamas kasacinis teismas yra konstatavęs, kad sutartis sukuria teises ir pareigas ją sudariusiems asmenims ir, išskyrus įstatyme įtvirtintas išimtis, nesukuria teisių ir pareigų tretiesiems asmenims. Sutarties uždarmo principas lemia, kad tik sutarties šalys gali reikšti reikalavimus dėl jos netinkamo vykdymo; sutartinės civilinės atsakomybės tikslas ir teikiamos apsaugos ribos – sutartį sudariusių asmenų interesų, susijusių su tinkamu sutarties įvykdymu, apsauga (žr., pvz., Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2014 m. gegužės 20 d. nutartį civilinėje byloje [Nr. 3K-3-41-690/2016](#), 41 punktą).
63. Atsakovė kasacinio skundo taip pat kelia klausimą dėl ieškovės paskirto statinio statybos vadovo veiksmų (neveikimo) įtakos nustatytai žalai ir atitinkamai – proporcingam atsakovės atsakomybės mažinimui.
64. Bylą nagrinėjusių teismų nustatyti šios statybos darbų priežiūros trūkumai: statybos darbų žurnalė nėra fiksuoti įtųjų įrengimo darbai, todėl žurnalė nėra informacijos apie tai, kas atliko šiuos darbus, kokie statybos produktai panaudoti. Nėra įrašų apie tai, kokie ir kada buvo gauti statybos produktai, kurie buvo panaudoti 2015 m. balandžio 22–30 d. atliekamiems stogo dangos įrengimo darbams. Iš pateiktų dokumentų negalima nustatyti, ar pateiktus eksploatacinių sąvųjų deklaracijos yra būtent stogo dangos įrengimo darbus panaudojant medžiagų, 2015 m. balandžio 30 d. pasiektų darbų patikrinimo akto Nr. 6, kurį pasirašė statinio statybos vadovas M. M. ir statinio statybos techninės priežiūros vadovas S. B., visų pasiektų darbų (garo izoliacijos įrengimas, šiluminio įrengimas, išlyginamojo sluoksnio įrengimas, kt.) surašyti viename akte, nors šie darbai atliekami vienas paskui kitą ir vienas kitą uždengiantys, todėl turėjo būti surašomi atskirais aktais, be to šis aktas surašytas atgaline data. Kasacinis teismas yra saistomas šių teismų nustatytų aplinkybių ([CPK 353 straipsnio 1 dalis](#)).
65. Byloje teismų taip pat nustatyta, kad atsakovė atliko ginčo objekto stogo įrengimo darbus, kurie pagal statybos techninio reglamento STR 1.08.02.2002 „Statybos darbai“ 3 priedo 1.1.2 punktą priskiriami bendriesiems darbams (stogų įrengimas), o pagal 1.2.1 punktą – specialiesiems darbams (lietus nuvedimo sistemos – mechanikos darbai). Papildomi statybos darbų žurnalai nebuvo pildomi. Įrašai apie stogo įrengimo darbus buvo atliekami pagrindiniais žurnalais, jį pildė statinio statybos vadovas M. M. Šios nustatytos aplinkybės nėra ginčijamos. Pildydami šį žurnalą, statinio statybos vadovas privalėjo: patikrinti ir perduoti statinio statybos techniniam prižiūrėtojui pasiektus statinio elementus ir darbus, t. y. konstrukcijas, pasiektas vietas sumontuotų kitų konstrukcijų ir statybos darbus, pasiektus vietus atliktų darbų, organizuoti pasiektų darbų patikrinimą ir tam skirtų darbų patikrinimo aktų surašymą ir tik pasirašęs aktą suteiktą teisę subrangovei vykdyti tolesnius darbus (Statybos įstatymo 2 straipsnio 69 dalis, statybos techninio reglamento STR 1.08.02.2002 „Statybos darbai“ 59.20 punktas, Statybos darbų žurnalų pildymo tvarkos aprašo 21 punktą).
66. Nagrinėjant bylą pirmosios ir apeliacinės instancijos teismuose nebuvo paneigtos teismo paskirtos statybos techninės ekspertizės išvados, kad pastato B ir C korpusų 2 ir 3 aukštų sienų drėkiną lėmė vandens pratekėjimas per lietus nuvedimo sistemą ar (ir) stogo dangą dėl to, kad lietus nuvedimo sistema buvo įrengta netinkamai – movinis vamzdis sujungtas su klijuojamaisiais vamzdiais.
67. Jeigu statinio statybos vadovas būtų laikęs pirmiau nurodytas teises aktų reikalavimų ir atsakomybės netinkamai, vadovaujantis ieškovės nurodymais, atliktus lietus nuvedimo sistemos darbus prieš juos pasiekiant kitais darbais būtų perdavęs statinio statybos techniniam prižiūrėtojui, šis būtų turėjęs galimybę nustatyti defektus ir nurodyti juos ištaisyti.
68. Efektyvi darbų priežiūra, defektų nustatymas ir ištaisymas laiku sudaro prielaidas išvengti reikalingų vėliau galinčių atsirasti defektų padarinių: žalos, išlaidų defektams pašalinti ir jų sukeltą žalą. Statybos darbai yra santykinai brangūs, todėl padarytiems ir laiku nustaitytiems defektams taikyti reikalingos didelės papildomos lėšos ir finansinės sąnaudos. Statybos proceso dalyviams efektyviai nesinaudojant suteiktomis teisėmis ir tinkamai neatliekant savo pareigų, didėja tikimybė, kad teisės aktuose nustatytas statybos organizavimo, vykdymo ir kontrolės modelis nebus įgyvendintas, todėl baigus darbus gali pasireikšti defektai, kurių šalinimas reikalauja papildomų pastangų, laiko ir lėšų sąnaudų.

69. Nagrinėjami atveju statinio statybos vadovui laiku neorganizavus darbų patikrinimo, visi paslėpti darbai buvo surašyti viename akte, atgaline data, pažeidžiant pirmiau nurodytus teisės aktų reikalavimus, todėl galimybė nustatyti defektus laiku buvo prarasta ir patirtos defektų šalino išlaidos.
70. Pagal statybos techninio reglamento STR 1.08.02.2002 „Statybos darbai“ 65, 66 punktus statinio statybos vadovas ir statinio statybos bendrųjų ir specialiųjų darbų vadovai įstatymų nustatyta tvarka atsako už savo veiklos neigiamas pasekmes, kurios atsirado pažeidus šio reglamento reikalavimus arba jais nepasinaudojus.
71. **CK 6.256 straipsnio** 3 dalyje įtvirtinta taisyklė, kuri nustato, kad jeigu sutarties vykdymas vienas iš šalių kartu yra ir profesinė veikla, ši šalis privalo vykdyti sutartį ir pagal tai profesinei veiklai taikomus reikalavimus. Ši norma sistemškai aiškinama su **CK 6.38 straipsnio** 2 dalimi ir yra svarbi konstatuojant neteisėtus skolininko, kuris yra savo srities profesionalas, veiksmus sutartinės atsakomybės atveju. Abi normos nustato aukštesnį profesionalo teisėto elegso standartą. Teisės doktrinoje nurodoma, kad tinkamą sutartinės prievolės vykdymą apibrėžia ne tik sutartis, bet ir tam tikrą profesinę veiklą reglamentuojančios normos ir taisyklės, jeigu skolininkas veikia kaip profesionalas. Teisėjų kolegija nagrinėjamo ginčo kontekste pripažįsta reikšmingą aplinkybę, kad abi statybos rangos sutarties šalys veikė kaip statybos profesionalai.
72. Teisėjų kolegija konstatuoja, kad M. M., būdamas ieškovės darbuotojas, statinio statybos vadovo pareigas ėjo ieškovės paskirtas, todėl, esant nustatytiems jo neteisėtiems veiksams, yra pagrindas mažinti skolininkės (atsakovės) atsakomybę dėl kreditorės (ieškovės) kaltės (**CK 6.259 straipsnio** 1 dalis), pažeidus **CK 6.691** straipsnyje įtvirtintą rangos sutarties šalių bendradarbiavimo pareigą.
73. Apeliacinės instancijos teismas nepagrįstai akcentavo vien tik aplinkybę, kad atsakovė yra statybų verslo profesionalė, bet neatsižvelgė į tai, kad šios srities profesionalė yra ir ieškovė bei jos atstovas statinio statybos vadovas, neatkreipė dėmesio į jo teisinį statusą reglamentuojančias teisės normas, nustatančias, kad statinio statybos vadovo pareigas gali eiti tik statybos srities profesionalai – architektas ar statybos inžinierius, taip pat teisės normas, *expressis verbis* (aiškiais žodžiais) įtvirtinančias šio statybos proceso dalyvio pareigas, įskaitant pareigą nustatyti tvarka tikrinti rangovės atliekamus darbus, ir atsakomybę už pareigų nevykdymą.
74. Atsakovės nuomone, ieškovei pateiktus netinkamus vamzdžius, jai vadovaujantis **CK 6.686** straipsnio 2 dalimi, tenka atsakomybė dėl atsiradusios žalos. **CK 6.686 straipsnio** 2 dalyje nurodyta, kad šalis, kuri privalo aprūpinti statybą medžiagomis ir įrenginiais, atsako už jų defektus, dėl kurių tų medžiagų ar įrenginių negalima naudoti nepabloginant statybos darbų kokybės, jeigu neįrodo, kad tų medžiagų ar įrenginių negalima panaudoti dėl aplinkybių, už kurias atsako kita šalis. To paties straipsnio 3 dalyje įtvirtinta, kad jeigu defektai, nustatyti šio straipsnio 2 dalyje, yra nustatyti užsakovo pateiktose medžiagose ar įrengimuose ir užsakovas atsisako juos pakeisti, rangovas privalo nutraukti sutartį ir pareikalauti sumokėti už faktiškai atliktus darbus.
75. Bylos nagrinėjimo metu nustatyta, kad atsakovė teigė, jog žinojo, kad ieškovės pateiktų vamzdžių negalima sujungti, įspėjo apie tai ieškovę, tačiau šios atstovas reikalavo pateiktus vamzdžius sujungti. Tai reiškia, kad atsakovė suprato, jog ieškovės pateikti vamzdžiai yra netinkami, tačiau ieškovei jų nepakeitus, atsakovė neveikė pagal **CK 6.686 straipsnio** 3 dalies reikalavimus ir nenutraukė sutarties, bet atlikdama statybos darbus, naudojo, jos nuomone, netinkamus medžiagas, prisidindama žalos atsiradimo riziką.
76. Kitais kasacinio skundo argumentais keliami faktinėmis aplinkybėmis grindžiami delikatiniai klausimai dėl lokalėje samatoje prie ekspertizės akto nurodytų darbų vertinimo, jų sąsajų su ginčo defektų taisymu. Teisėjų kolegija pažymi, kad, nagrinėjant bylą kasacine tvarka, faktinės bylos aplinkybės nenustatomos ir nevertinamos, bet remiamasi pirmosios ir apeliacinės instancijos teismų nustatytomis aplinkybėmis (**CPK 353 straipsnio** 1 dalis), todėl pirmiau nurodyti atsakovės argumentai kasacine tvarka nenagrinėtini.
77. Išplėstinė teisėjų kolegija, apibendrinama išdėstyti argumentus, konstatuoja, kad apeliacinės instancijos teismas, nagrinėjamoje byloje sprenddamas sutartinės atsakomybės klausimą, nepagrįstai neatsižvelgė į byloje nustatytą kreditorės (ieškovės) atstovo – statinio statybos vadovo – pareigų netinkamą vykdymą ir nesvarstė dėl skolininkės (atsakovės) atsakomybės už sutarties netinkamą vykdymą mažinimo. Kolegija, atsižvelgdama į tai, kad atsakovė, kaip rangovė, ieškovės nurodymu sujungdama neįjungtus vamzdžius, žinodama, kad toks sujungimas yra darbų technologijos pažeidimas, nepasinaudojo teise atsisakyti sutarties, taip pat atsižvelgdama į ieškovės atstovo pareigų pažeidimus, užkirtusius kelių darbų defektus nustatyti laiku, nusprendžia, kad ieškovei priteistinas žalos atlyginimas mažintinas iki 70 proc.

Dėl bylos procesinės baigties ir bylinėjimosi išlaidų

78. Nustačius, kad ieškovei iš atsakovės priteistinas žalos atlyginimas už netinkamą sutarties įvykdymą mažintinas iki 70 proc., apeliacinės instancijos teismo ieškovei priteista žalos atlyginimo suma mažintina atitinkamai nuo 20 085,82 Eur iki 14 060,07 Eur.
79. Šaliai, kurios naudai priimtas sprendimas, jos turėtas bylinėjimosi išlaidas teismas priteisia iš antrosios šalies, nors ši ir būtų atleista nuo bylinėjimosi išlaidų mokėjimo į valstybės biudžetą (**CPK 93 straipsnio** 1 dalis).
80. Ieškovė pirmosios instancijos teismo prašė priteisti iš atsakovės 26 139,55 Eur žalos atlyginimo ir nagrinėjant bylą patyrė 7 081 Eur bylinėjimosi išlaidų. Atsakovė prašė ieškinį atmesti, jos patirtos bylinėjimosi išlaidos sudarė 5400 Eur. Teisme patirtos išlaidos už procesinių dokumentų įteikimą sudarė 52,73 Eur.
81. Kasacinio skundo galutiniu sprendimu ieškovei iš atsakovės priteista 14 060,07 Eur žalos atlyginimo, t. y. patenkinta 54 proc. ieškinio reikalavimo. Todėl ieškovei priteistina 54 proc., o atsakovei – 46 proc. pirmosios instancijos teisme jų patirtų bylinėjimosi išlaidų, atitinkamai ieškovei – 3823,74 Eur, o atsakovei – 2484 Eur. Iš ieškovės priteistina 24,26 Eur, o iš atsakovės – 28,47 Eur išlaidų, susijusių su procesinių dokumentų įteikimu, atlyginimo valstybės naudai.
82. Ieškovė apeliaciniu skundu prašė prie pirmosios instancijos teismo priteistos 11 077,87 Eur sumos papildomai iš atsakovės jai priteisti 11 507,84 Eur žalos atlyginimo bei patyrė 864 Eur bylinėjimosi išlaidų, o ieškovė UAB „Neilukas“, sutikusi su ieškinio reikalavimu dalimi dėl 1034,56 Eur, kitą ieškinio dalį prašė atmesti bei patyrė 2226 Eur bylinėjimosi išlaidų.
83. Minėta, kad galutiniu sprendimu ieškovei iš atsakovės priteista 14 060,07 Eur, t. y. 2982,20 Eur daugiau nei pirmosios instancijos teisme ir patenkinta 26 proc. ieškovės apeliacinio skundo reikalavimų, todėl ieškovei iš atsakovės priteistina 26 proc. jos išlaidų apeliacinės instancijos teisme atlyginimo – 224,64 Eur. Atsakovei apeliaciniu skundu ginčijus 10 043,31 Eur pirmosios instancijos teismo priteistos sumos priteisimą, galutiniu teismo sprendimu nurodyta suma nebuvo sumažinta, todėl jai bylinėjimosi išlaidų apeliacinės instancijos teisme atlyginimas nepriteistinas.
84. Atsakovė, kasacinio skundo ginčydamą apeliacinės instancijos teismo nutartį, kuria iš jos priteista 20 085,82 Eur suma, sutiko su 344,85 Eur sumos priteisimu, t. y. ginčijo 19 740,97 Eur sumos priteisimą. Atsakovė kasaciniame teisme patyrė 3267 Eur advokato pagalbos ir 444 Eur žyminio mokesčio išlaidų, iš viso – 3711 Eur. Kasaciniam teismui iš atsakovės priteistą sumą sumažinus iki 14 060,07 Eur, kasacinis skundas buvo patenkintas 29 proc., todėl iš ieškovės atsakovei atlygtina 29 proc. jos patirtų bylinėjimosi išlaidų kasaciniame teisme – 1076,19 Eur. Ieškovei iš atsakovės atlygtina 71 proc. kasaciniame teisme patirtų 968 Eur bylinėjimosi išlaidų – 687,28 Eur.
85. Trečiasis asmuo S. B. kasaciniame teisme patyrė 1800 Eur bylinėjimosi išlaidų, šių atlyginimas jam priteistinas iš atsakovės.
86. Pagal Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2022 m. birželio 20 d. pažymą kasacinis teismas patyrė 48,65 Eur išlaidų, susijusių su procesinių dokumentų įteikimu, 14,10 Eur šių išlaidų atlyginimo valstybei priteistina iš ieškovės, o 34,55 Eur – iš atsakovės.
87. Įskaičius sumas, priteistinas iš ieškovės atsakovei ir iš atsakovės ieškovei, galutinai ieškovei iš atsakovės priteistina 1175,47 Eur bylinėjimosi išlaidų atlyginimo.
88. Iš viso iš ieškovės priteistina 38,36 Eur, o iš atsakovės – 63,02 Eur išlaidų, susijusių su procesinių dokumentų įteikimu, atlyginimo valstybės naudai.

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus išplėstinė teisėjų kolegija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 359 straipsnio 1 dalies 2 punktu, 362 straipsnio 1 dalimi,

nutaria:

Klaipėdos apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2021 m. vasario 18 d. nutartį pakeisti ir išdėstyti taip:
Ieškinį tenkinti iš dalies.
Priteisti iš atsakovės uždarosios akcinės bendrovės „Neilukas“ 14 060,07 Eur (keturiolika tūkstančių šešiasdešimt Eur 7 ct) žalos atlyginimą, 6 procentų dydžio metines palikamas nuo priteistos 14 060,07 Eur sumos, nuo bylos iškėlimo teisme dienos, t. y. nuo 2017 m. liepos 25 d. iki šio teismo sprendimo visiško įvykdymo dienos ieškovei uždarajai akcinei bendrovei „Hidrotechnologijos“.
Kitą ieškinio dalį atmesti.
Priteisti iš atsakovės uždarosios akcinės bendrovės „Neilukas“ 1175,47 Eur (vieną tūkstantį vieną šimtą septyniolika penkis Eur 47 ct) bylinėjimosi išlaidų atlyginimo ieškovei uždarajai akcinei bendrovei „Hidrotechnologijos“.
Priteisti iš atsakovės uždarosios akcinės bendrovės „Neilukas“ 1800 Eur (vieną tūkstantį aštuonis šimtus Eur) bylinėjimosi išlaidų atlyginimo trečiajam asmeniui S. B.
Priteisti iš ieškovės uždarosios akcinės bendrovės „Hidrotechnologijos“ 38,36 Eur (trisdešimt aštuonis Eur 36 ct), o iš atsakovės uždarosios akcinės bendrovės „Neilukas“ – 63,02 Eur (šešiasdešimt tris Eur 2 ct) bylinėjimosi išlaidų, susijusių su procesinių dokumentų kasaciniame teisme įteikimu, atlyginimo į valstybės biudžetą (ši suma mokėtina į Valstybinės mokesčių inspekcijos (j. a. k. 188659752) biudžetą pajamų surenkamąją sąskaitą, įmokos kodas 5662).
Ši Lietuvos Aukščiausiojo Teismo nutartis yra galutinė, neskundžiama ir įsiteisėja nuo priėmimo dienos.

Teisėjai
Ambrasaitė-Balynienė

Bublienė

Rudėnaitė

Sagatys

Šernas

Vasarienė